

Darko Rašeta
KNJIGA ŽIVOTA
Savremene parabole

2022.

Darko Rašeta
KNJIGA ŽIVOTA
Savremene parabole

Lektura:
Nebojša Laketa

Dizajn korice:
Gordana Ardeljan

Za izdavača:
Saša Todoran

Izdavač:
„Preporod“, Beograd, 2022.

Priprema i štampa:
Euro Dream, Nova Pazova

Tiraž: 300

ISBN 978-86-423-0631-5

KNJIGA

ŽIVOTA

Savremene parable

DELFINI

Volim delfine. Mislim da ne postoji čovek kome ove životinje nisu simpatične. Nijedna životinja nije spremna da pomogne čoveku toliko požrtvovano kao delfin. Ono što je čovek na kopnu, to je delfin u vodi – stvorenje koje poseduje empatiju.

Delfin je jedno od retkih stvorenja koje poseduje samosvest, što mnoge fotografije sa ljudima (svesno poziranje) i naučna istraživanja dokazuju.

Uvek izgleda vedro, crte lica su mu takve da i sa zatvorenim ustima izgleda kao da se uvek osmehuje; vrlo vesela, energična životinja koja pomaže svima u nevolji, čak i kitovima, koji su daleko veći od njega.

Osim toga, istraživanja pokazuju da zvuk koji proizvode delfini deluje umirujuće na nervni sistem čoveka, pa se ove životinje sve više koriste u lečenju raznih oboljenja kod ljudi, uključujući i autizam.

Postoji dobrota u moru koja se zove delfin; dobrota koja može učiniti da se postidimo sebe; dobrota koja nas mnogo čemu može naučiti.

OD KOFERA SE MOŽE NAPRAVITI ŽIVOT

Često se dešavalo da ljudski život stane u kofer ili čak u džep. Nesrećne okolnosti, greške, ratovi učinili su da neki među nama ostanu bez ičega.

Poznajem dva čoveka sa sličnom životnom pričom. Kofer koji su poneli sa sobom umeli su da cene. Shvatili su kako da ga koriste u trenucima krize.

Njihova pažnja je bila okrenuta ka onima oko njih, težili su udruživanju kako bi pronašli put do boljeg života.

Da ih sretne na ulici, možda bi samo vešt poznavalac života na njihovim licima pročitao životnu priču od koje se diže kosa na glavi. Većina bi samo primetila da su oni ostvareni, uspešni ljudi u ovom trenutku.

Od kofera se može napraviti život ako si vredan i imaš viziju.

ISPOVESTI DVA SLUČAJNA PROLAZNIKA

Garaža je zanimljivo mesto. Tu ljudi parkiraju svoj alter ego – automobil.

Na putu do ulaza tržnog centra čuo sam dve životne priče. Svaka je trajala samo po jednu rečenicu. Nisu morale duže jer su bile jasne.

Jedan poslovni čovek mahao je rukama kao profesionalni plivač u bazenu objašnjavajući svom sagovorniku: „Na najviše pozicije u firmi primaju najnesposobnije ljude.“

Druga priča je bila potpuno drugačija. Rečenica koja je prošla kroz moj slušni sistem oslikavala je ženski svet 21. veka: „Ne mogu stići danas, imam zakazano sređivanje noktiju.“

Dve osobe, dve priče koje su stale u dve rečenice, jedan svedok.

„Čašu meda još niko ne popi što je čašom žuči ne zagrči“¹
Neke mudrosti više ne možemo primeniti.

Danas se do „meda“ stiže drugačijim putem, a „žuč“ je izgleda predodređena za one koji nisu blizu „košnice.“

1 Petar Petrović Njegoš, *Gorski vjienac*

DOBROTA U MESTU DOBROTA

Dobrota je živopisno mestašće u blizini Kotora na crnogorskom primorju. Prema popisu stanovništva iz 2011. godine bilo je 8.189 stanovnika. Mesto je verovatno dobilo ime po nekom Dobroti. Mora da je bio izuzetan čovek kad je većina stanovnika odlučila da njihovo mesto ponese naziv po njegovom imenu.

Živimo u vremenu gde se dobrota izjednačava sa glupošću. Možda smo zato tako nesrećni.

Dobrotu u Dobroti su ljudi voleli, a, kako se vidi iz priloženog, i izuzetno cenili.

Apostol Pavle je svrstao dobrotu u duhovni rod, smatrajući je jednom od bitnih karakteristika verujućeg čoveka. „*A rod je duhovni ljubav, radost, mir, trpljenje, DOBROTA, mi-lost, vera, krotost, uzdržanje, na to nema zakona*“* (Galatima poslanica 5,22.23).

Nije ni čudo što je dobrota često meta podsmeha. Voleo bih da u mom gradu ima puno Dobrota koji će od njega napraviti živopisno mesto, mesto u kome ljudi s radošću žive, a stranci rado zastaju i ostaju.

* Svi biblijski tekstovi uzeti su iz prevoda Daničić-Karadžić

NAJBOLJEG PRIJATELJA POKAŽE TEST VREMENA

Volim da šetam kroz prošlost jer je najbolji učitelj. Moj mozak je poput foto-aparata – jasno je zabeležio i ovekovečio moj život u jednom pozamašnom „albumu“.

Izdvojio bih fotografiju jednog čoveka, čoveka koji je obeležio moj život – mog najboljeg prijatelja. Došao je u drugom razredu osnovne škole u moje odeljenje, seo pored mene, pružio ruku i rekao: „Ja sam Marko, a ti si Darko.“

Pročitao je moje ime na svesci, a ja sam se pitao kako zna. Bio je detaljista, a ja idealista. Ceo naš odnos su prožimale ove dve crte naših ličnosti.

Rasli smo brzo u visinu i ekspresno dostigli duhovnu dubinu. Vreme je munjevito prolazilo. U sedmom razredu osnovne škole moj prijatelj je naišao na prepreku u vidu tri slabe ocene i pretnje da padne školsku godinu. Okupio sam par drugova, otišao kod profesorke koja je bila poslednja nada da moj najbolji prijatelj prođe godinu na popravnim ispitima.

Profesorke je čula, bila ganuta tim idealističkim željama grupe svojih đaka i uslišila molbu. Nastavničko veće je dalo šansu mom prijatelju, koju on, nažalost, nije iskoristio.

Od tad pa do nedavno delili smo klupu života. Izgradili smo uspešne živote, svako prema svom srcu i sposobnostima.

Po drugi put više ne sedimo zajedno u istoj klupi. Dva puta nas je život razdvojio; dva pogleda na svet su bila presudna – on je ostao detaljista, a ja idealista. Ispunjavanje sopstvenih ciljeva i potreba stavljao je uvek ispred prijateljstva; tražio je detalje koji će ga vinuti u još veće visine.

Kada je bilo potrebno da okupi grupu ljudi i izbori se za mene, njega nigde nije bilo. Čovek od dva metra smanjio se do „miša“ i ušao u „rupu“ da gricka svoj „sir“.

Volim da šetam kroz prošlost jer je najbolji učitelj. Najboljeg prijatelja pokaže test vremena. Popravni ispiti uvek postoje, ali na njima se treba pojaviti.

ZAVIJANJE

Nema ništa gore nego kad stomak počne da zavija, boli i javi se muka. Soba počinje da se okreće, svetlost postaje ometajući faktor, a pomisao na hranu i čašu vode je misao koju želite da potisnete.

Kad prođe najveća kriza, onda dolazi nova – treba se suzdržati od hrane i vode kako se ne biste vratili na staro.

U tim trenucima shvatite zapravo šta je čoveku najneophodnije, bez čega ne može da živi, a sve ostalo su naši prohtevi.

Sanjao sam čašu vode, zamišljao kako natapa moja suva usta i klizi niz grlo do želuca, koji je radosno prima.

Za sreću nije potrebno mnogo.

POPULARNI PEVAČ OTKRIVA RECEPT ZA USPEŠAN I SREĆAN ŽIVOT

Gordon Metju Tomas Samner, poznatiji kao **Sting**, jedan je od najpoznatijih savremenih umetnika koje je svet video. Ono što je manje poznato jeste da potiče iz siromašne porodice i da je odrastao u jednom engleskom mestašcu.

Njegovo bogatstvo se procenjuje na „tričavih“ 180 miliona dolara. To je zaradio sa svojih 10 prstiju, neverovatnim talentom koji je ispoljio preko najlepšeg ljudskog instrumenta – glasa.

Kad se njegove glasne žice dodiruju, nastaje harmonija koja se odslikava u mnogobrojnim nagradama i simpatijama koje je pobrao na mnogim binama sveta.

Otac je šestoro dece (tri ćerke i tri sina), što ga svrstava u istinskog „milijardera“ jer deca su najveće bogatstvo koje čovek može imati. Postoje ljudi koji ne mogu imati decu, ali uvek mogu imati veliko srce i tako biti „bogataši“.

Sting je rekao da **bogatstvo** koje je on stekao neće ostaviti deci. Da je ovde kraj misli, već bi poletele strele ka ovom čoveku, ali razlog za ovu njegovu odluku zasniva se na njegovom životnom iskustvu.

„Svakako ne želim da im ostavljam fond koji će od njih napraviti lenje i nezahvalne osobe. Oni moraju da rade. Svako moje dete zna to i zato mi i retko traže novac, što ja zaista cenim. Kada bi se našli u nevolji, naravno da bih im pomogao. Oni imaju svoju radnu etiku zbog koje žele da se sami izbore za sebe – rekao je Sting.“²

Bez kreativnosti i vrednog rada nema sreće. Moraš sam stvarati i ostaviti trag.

Zašto bi kopirao tuđe tragove, živeo živote drugih, kad u tebi čuči talenat koji možeš razviti i podeliti ga sa svetom?

Možda nećeš biti poznat kao Sting, ali bićeš srećan.

2 <https://zena.blic.rs>

OGLEDALA KRIJU POUKU KOJA MOŽE BITI TAJNA NAŠEG NAPRETKA I SREĆE

Kad je prvi čovek svesno počeo da posmatra svet oko sebe i istražuje svoju okolinu, ubrzo je morao doći do saznanja da jedino sebe ne može videti. Od tog trenutka on počinje da se pita kako da zadovolji svoju potrebu i želju da ugleda svoj lik i spozna sebe u celosti. Danas su **ogledala** svuda oko nas.

Ona su postala **simbol** naše potrebe da budemo lepi, ali važe i za dekorativni detalj u životnom prostoru i radnom okruženju. Njih čak možemo da nosimo svuda sa sobom jer se čovek dosetio da ih napravi i u minijaturnim dimenzijama.

Ogledalo uvek objektivno odražava naš izgled, dosledno nam pokazujući istinu, svidela se ona nama ili ne. Ogledala kriju jednu veliku pouku koja, ako je primenimo u svom životu, može biti tajna našeg napretka i sreće.

Elbert Habard je rekao sledeće: „Ako želiš da te ne kritikuju, onda ne radi ništa, ne govori ništa, budi ništa.“³

3 knjigazivota.rs

Bez preterivanja možemo reći da su svi veliki ljudi koji su hodali ovom planetom bili nešto upravo zato što su bili spremni da prihvate objektivnu kritiku i rade na sebi.

Drugi nas često bolje vide nego mi sami sebe. Oni mogu da budu naša ogledala i pomognu nam da saznamo ko smo mi zapravo i kakvi smo.

Ako smo spremni da čujemo istinu koju nam ta „ogledala“ pokazuju i da korigujemo sebe i svoje stavove, bićemo na putu napretka.

Ogledalo je naš najveći kritičar, ali sigurno i pravi „prijatelj“ jer nam uvek govori istinu, a mi tu istinu možemo iskoristiti da ispravimo sebe najbolje što možemo.

Mahatma Gandhi je rekao: „Dobro je da se ponekad pogledamo tuđim očima. Koliko god se trudili – nikada ne možemo da sagledamo sebe u potpunosti, posebno našu tamnu stranu. To ćemo uspeti samo ukoliko se ne ljutimo na naše kritičare, već uzmemo u obzir sve što nam se kaže.“⁴

Dakle, ne zanemarujmo naša „ogledala“.

4 quote fancy.com

ISPOVEST JEDNOG NEZADOVOLJNOG PRODAVCA

Načičkane otvorene „konzerve“ u kojima se prodaje voće i povrće uvek su me rado privlačile. Pitate se kakve su to konzerve koje su otvorene? Načičkane i naslagane – to već nije neuobičajeno.

Šta ćemo sa rokom trajanja? Sve što je konzervirano, a otvori se, mora se brzo pojesti. Ključno pitanje je koliko je zaista zdrav taj vešto spakovan artikal produžene svežine.

Međutim, ja ne govorim o tim konzervama, već o tzv. piljarnicama, „konzerviranim“ tezgama koje su poređane jedna pored druge.

Ljudi koji rade u njima uglavnom su preprodavci, tj. vešti trgovci među kojima neki privlače mušterije dosetkama i šalama.

Naravno, ne treba generalizovati... Uvek postoje i dobri ljudi, ali ih je sve manje.

S jednim takvim sam dugo bio prinuđen da razmenjujem šale, iako su često bile samo na moj račun. Otišao sam dalje i pokušao da budem čovek kad je bio u bolnici i kupovao na njegovoj tezgi dok ga je menjao prijatelj.

Jednog dana kada se vratio, shvatio sam da to nije više isti čovek. Umrkla mu je majka, a bolnica i ko zna šta još, ubacile su u ljušturu tog čoveka neku drugu ličnost.

Pokušao sam da uđem u njegov svet preko jagoda, ali sve što je on umeo da mi ponudi je svet gorčine. Rekao mi je da jagode uzimam iz ugla, ne iz sredine. Kada sam krenuo da ih uzimam sa kraja, rekao je da ne moram baš tako.

Umoran od ispunjavanja želja upitao sam ga: „Da li biste onda Vi hteli da mi odaberete?“, on je odgovorio: „Ne želim da prljam ruke“. Nastavio sam da kopam po svetu jagoda shvatajući da je svet ovog čoveka daleko od mojih dobrih pobuda i želja da mu makar malo olakšam evidentnu muku.

U tom momentu nailazi žena i moli ga da joj odabere jagode. Odgovorio je potvrdno. Dok sam ja pazio da mu ne oštetim jagode, on nije pazio na svoj jezik pa je rekao: „Evo samo da Dare završi.“

Tog trenutka sam shvatio da sam meta ka kojoj on ispljuje svu svoju gorčinu i bes, meta na kojoj prazni svoj bol.

Ljubazno sam se okrenuo ka gospođi, ponudio joj kesu jagoda koju je prihvatila iskolačenih očiju, svesna da nije ispoštovala elementarnu kulturu – da sačeka svoj red.

Prodavac je ostao u čudu otkrivajući samo jednu stvar, da mu je otupela ljudskost.

Prolazim pored njega, tražim tragove onog starog čoveka u kome je bilo nečeg, ali toga nema.

Živi umiremo.

SUDIJA

Dok sam crtao portret Dostojevskog, shvatio sam da previše brzo donosimo zaključke i sudimo (o) ljudima. Na njegovom licu se vide ožiljci, verovatno tragovi od pada jer je bolovao od epilepsije.

Na prvi pogled, odbojan čovek grube spoljašnjosti. Njegove oči otkrivaju da je reč o oštroumnom čoveku, a u njima se tek nazire toplina ako se čovek udubi.

Kada ne bismo znali da je ovaj čovek jedan od najpoznatijih pisaca koji je napisao najnežnije i najdublje reči o Bogu, ljudima i životu, ne znam koliko nas bi obratilo pažnju na njega.

Postoje dva sveta, vidljivi i nevidljivi. Pre nego što formiraš mišljenje o čoveku, daj mu priliku da pokaže oba svoja sveta – spoljašnji i unutrašnji.

NEŠA LEPTIR

Neša Leptir je bio čovek čije pesme i humoristični nastupi nikog nisu ostavljali ravnodušnim. Kao leptir odleteo je brzo sa ovog sveta zbog karcinoma.

Pitam se da li će se ponovo pojaviti neki leptiri koji će u nama probuditi ono najlepše?

Leptir je simbol vaskrsenja. Prva asocijacija koja mi se uvek javi za leptire su deca i njihova jurnjava po livadi za tim prelepim, šarenim stvorenjima.

Čekamo „proleće“ i „livade“.

KAPLJICA KOJA PRAVI RAZLIKU

Svi ste čuli za izraz: „Kap koja je prelila čašu.“

Jedna kap pravi razliku.

To može biti jedna molitva, jedna reč, jedan osmeh, jedan zagrljalj, ali i sve suprotno od nabrojanog.

Jedna „kap“ može biti dovoljna da nekom ispuni srce novom snagom i nadom, dok ona suvišna „kap“ može prelići čašu života i nevolju učiniti težom.

Ti biraš koje „kapi“ ćeš sipati u nečije čaše života, samim tim i svoju.